

جزئیات حذف ۱۰۰ درصدی سهمیه‌های کنکور

صفحه ۵ از ۲۹ خوانید

تحلیلی بر چالش‌های احتمالی اصلاح‌طلبان و اصولگرایان

آرایش احتمالی انتخابات اسفند

روزنامه‌خبری، تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه تهران ۴۰۰۰ تومان شهرستان‌ها و واحدهای دانشگاهی ۱۵۰۰ تومان

شماره مسلسل ۴۶۶۷ چهارشنبه ۲۰ آذر ۱۳۹۸ ۱۲ ربيع الثانی ۱۴۴۱ ۱۱ دسامبر ۲۰۱۹ شماره ۲۹۲۹

www.fdn.ir | Wed | 11 Dec 2019 | vol.10 | No. 2929 | 16 Pages

گزارش «فرهیختگان» از سرمایه‌گذاران فیلم‌های احتمالی در فاصله ۵۰ روز تا جشنواره سی‌وهشتم

جریان شناسی سرمایه‌های فجر؛ اوج و خصوصی‌ها

اعضا، فهد سارنی، افریختگان

خبری از سهمیه‌بندی تا کسی‌های اینترنتی نیست

دکتر ولایتی در دیدار با فراکسیون نمایندگان ولایتی شورای عالی استان‌های کشور: دشمن می‌خواهد با مشکلات اقتصادی زمینه دخالت و آشوب را فراهم کند

درباره کنسرت نمایش «ملت عشق» لطفابی خیال مولوی و شمس شوید

یادداشت

صداوسیما و آبان ۹۸؛ روایت بازنده

محمدجواد بادین فکر پژوهشگر هسته مطالعات افکار عمومی مرکز رشد دانشگاه امام صادق (ع)

در زمانی که رسانه‌ها ذهنیت مردم درباره یک رخداد را مدیریت کرده و آن گونه که خود از وقایع روایت‌هایی ایجاد می‌کنند، جمهوری اسلامی با محوریت رسانه اصلی خود (صداوسیما) چند سالی است با بحران‌هایی برای روایت از واقعیت روبه‌رو شده و نتوانسته است روایتی برای مردم ایجاد کند تا مورد پذیرش آنها قرار بگیرد. در طرف مقابل با روایت‌های امنیتی از اعتراضات اجتماعی از اعتماد مردم نسبت به خود کاسته است. در این یادداشت تلاش شده به این پرسش پاسخ داده شود: «چرا جمهوری اسلامی نمی‌تواند از اعتراضات، روایت واقعی برای افکار عمومی ایجاد کند؟» از منظر اندیشمندان سیاسی و اجتماعی، در عصر رسانه‌های نوین و شبکه‌ای، پیروزی از آن گروهی است که در ذهن مردم پیروزی می‌شوند. این همان چیزی است که مانوئل کاستلز بیان کرده است: «جنگ قدرت بنیادین همان نبرد برای ساخت معنا در ذهن مردم است.» از منظر او قدرت در عصر جدید مانند اعمار گذشته تنها از طریق اهرم فشار و زور اعمال نمی‌شود، بلکه قدرت از طریق اثرگذاری یا ساخت نظام معانی مردم صورت می‌پذیرد. عنصر حیاتی که همواره برای ساخت معنا مطرح بوده، ایجاد روایت است. به قول جوزف نای پژوهشگر سیاسی، «در عصر اطلاعات موفقیت صرفا این نیست که ارزش چه کسی پیروزی می‌شود، بلکه به این است که روایت چه کسی پیروزی می‌شود.» با وجود این، اندیشمندان حوزه رسانه تنها به ساخت روایت‌ها بسنده نکرده‌اند. آنها تاکید می‌کنند در عصر ارتباطات و اطلاعات، این تصاویرند که از ارکان اصلی ساخت اجتماعی قدرت و واقعیت هستند. در همین زمینه هاروی اشاره می‌کند: «تصاویر بر روایت سطر می‌بندند.» با این حساب درک ما از واقعیت تحت سلطه تصاویر رسانه‌های جمعی است. در واقع رسانه‌ها تصویر را جایگزین واقعیت کرده‌اند. بنابراین واقعیت آن چیزی است که تصویری روایتش کند. به‌عنوان مثال واقعیت اعتراضات اخیر در عراق را تصاویری روایت می‌کنند که از طریق رسانه‌ها به دست ما رسیده است؛ اما آیا روایت‌های تصویری رسانه‌های تمام واقعیت را آن گونه که هست بازتاب می‌دهند؟ در پاسخ باید تاکید کرد در رسانه‌ها همواره تصاویر واقعیت را نشان نمی‌دهند بلکه تصاویر بخشی از واقعیت یا به قول بودریار «فراواقعیت» را می‌سازند. در این حالت واقعیت انکار نمی‌شود، بلکه مرز بین تصویر و واقعیت مخدوش می‌شود؛ تا جایی که ترتیب منطقی علت و معلولی امر واقعی معکوس می‌شود. به‌عنوان مثال در شبکه‌های اجتماعی قبل و بعد از شکل‌گیری اعتراضات نشان داده نمی‌شود، بلکه تنها لحظه تیر خوردن یک فرد در ۳۰ ثانیه به نمایش گذاشته می‌شود و از کل جریان یک فراواقعیت ساخته می‌شود. مثلا این روایت ساخته می‌شود که نیروهای امنیتی مردم بی‌گناه را به تیر بستند. این بخشی از یک واقعیت است که به کلیت واقعیت تممیم داده می‌شود و گاهی صحت آن نیز در برده‌ای از ابهام فرو می‌رود. با توجه به مقدمات فوق در ماجرای اعتراضات بنزینی اخیر، صداوسیما به‌عنوان رکن اصلی رسانه‌ای جریان حاکمیت روایت از وقایع پیرامون آن ایجاد کرده است و جریان‌های رسانه‌ای معاند نیز روایت دیگری که مخالف این روایت در وضعیت تضاد حد اکثری هستند. در یک تقابل و جنگ میان روایت‌های تصویری صداوسیما و رسانه‌های معاند مانند بی‌بی‌سی، یک فراواقعیت ساخته می‌شود. تصور کنید رسانه ملی از ماجرای به‌آتش کشیده شدن بانک‌ها و فروشگاه‌ها این روایت را ایجاد کند که اغتشاشگران و آشوب‌گرها حمله به اموال عمومی مردم، خسارت‌های متعددی به آن زده‌اند. در مقابل رسانه‌های غیرمستقیم با نظام این عمل را واکنش مردم معترض به وضعیت معیشتی روایت می‌کنند. در این حالت هر دو رسانه با دو تفسیر خاص و متضاد از یک واقعیت روایتی ساخته‌اند که هر کدام بخشی از واقعیت را نمایندگی می‌کنند؛ لذا یک فراواقعیت واقعیت شکل می‌گیرد. حال پرسش مهم این است که مخاطب کدام یک از این روایت‌ها را می‌پذیرد یا کدام یک از این دو روایت مورد اعتماد مخاطب قرار گرفته و آن را واقعی می‌پندارد؟

ادامه در صفحه ۱۴

سرمقاله

دولت؛ غایب روز دانشجو

خبرنگاران به پایان رسید. حتی در همین فضای مهندسی شده نیز انتقادهای تند و تیزی روانه حسن روحانی شد. این حضور که رونق شخص اول دولت در حالی بود که دیگر ژنرال‌های دولت هم غایب مراسم روز دانشجو بودند. اسحاق جهانگیری که در انتخابات ۹۶ به‌عنوان یار کمکی روحانی به میدان آمده بود، روز دانشجو ۹۸ را با یک پست در توئیتر سپری کرد و به دانشگاه نرفت. بیژن زنگنه که به سبب حوادث بنزینی در کانون سوال‌هاست نیز غایب مراسم روز دانشجو بود. آذری جهرمی، وزیر ارتباطات که سعی می‌کند خود را نزدیک‌ترین فرد به فضای دانشجویی و جوانان نشان دهد، ترجیح داد به جای حضور در دانشگاه از یک عکس دهه شصتی از دوران دانشجویی‌اش رونمایی کند. عباس آخوندی، وزیر مستغنی که پس از جد شدن از کابینه سعی می‌کند با دولت فاصله‌گذاری کند و تصویری روشن‌فکرآمیز از خود ارائه دهد نیز از محیط آکادمیک فاصله گرفت و غایب روز دانشجو بود. حتی حضور ربیعی، سخنگوی دولت در دانشگاه صنعتی شریف به دعوت هیچ تشکل دانشجویی نبود و آقای سخنگو با چهره‌ای عصبانی از سالن جابریں حیاتی این دانشگاه خارج شد.

این وضعیت در چهره‌های چسبیده به دولت در مجلس نیز تکرار شد. محمد رضا عارف که یک بار با اشاره خاتمی در انتخابات به نفع حسن روحانی کناره‌گیری کرد و سپس تحت عنوان لیست امید راهی بهارستان شد، دو سال است که غایب مراسم روز دانشجو است. علی لاریجانی، رئیس مجلس نیز که به سبب حمایت‌های آشکار و پنهانش از دولت در موقعیت مشابهی قرار دارد، ترجیح داد به دانشگاه نرود و لااقل تا ۱۴۰۰ دور دانشگاه را خط بکشد. دیگر اعضای فراکسیون امید یا با صدنالی‌های خالی مواجه شدند یا زیر ضرب پرفشار منتقدان قرار گرفتند. بگذریم از اینکه افول پایگاه اجتماعی این جریان سیاسی به دلیل چسبندگی به دولت، عدم حضور در دانشگاه که هیچ‌یک به عدم کاندیداتوری برخی اصلاح‌طلبان در مجلس بعدی را در پی داشته است. چنین وضعیتی در عوض عرصه را برای حضور پررنگ منتقدان دولت فراهم کرد و برخی منتقدان ساختاری دولت از طیف اصولگرایان راهی دانشگاه شدند. ۲- در بدنه دانشجویی ۱۶ آذرماه ۹۸ به رونق فعالیت‌های منتقدان دولت منجر شد. تشکل‌های حامی دولت در سال گذشته ابتدا تلاش کردند حساب خود را از دولت جدا کنند؛ شعار «سرت رای و بز دان» که سال گذشته در دانشگاه تهران سر داده شد به همین جهت طراحی شده بود؛ اما امسال همین کنش حداقلی نیز اتفاق نیفتاد و انفعالی محض در شاخه دانشجویی جریان دولتی و اصلاح‌طلبان دیده شد. برخی دیگر از تشکل‌های سابقا حامی دولت نیز که به سمت چپ رادیکال گرایش پیدا کرده‌اند، ترجیح دادند برنامه‌های خود را به‌صورت تجمع یا تریبون آزاد بدون دعوت از هیچ چهره دولتی و حتی اصلاح‌طلب صورت‌بندی کنند. نکته جالب توجه اینکه برخلاف تصور لیدرهای این برنامه‌ها که طرح شعارهای شدیدتاند و رادیکال می‌تواند همراهِ عموم دانشجویان را به دنبال داشته باشد، اما چسبندگی به دولت و عدم توانایی در پاسخ به سوال‌های متعدد درباره ناکارآمدی‌های آن، باعث شد استقبال چندانی از این برنامه‌ها نشود و صرفا یک دوره‌می چند دهنفره در دانشگاه‌های پرجمعیت شکل بگیرد.

دکتر ولایتی در دیدار با فراکسیون نمایندگان ولایتی شورای عالی استان‌های کشور:

دشمن می‌خواهد با مشکلات اقتصادی زمینه دخالت و آشوب را فراهم کند

مقاومت قصد داشتند با سوءاستفاده از مشکلات اقتصادی پیش‌آمده، زمینه دخالت و ایجاد آشوب را فراهم کنند تا بتوانند از این طریق، واگرایی بین مردم و دولت را ایجاد کنند و این مدلی است که در انقلاب‌های مخملین یا رنگین هم در گذشته اتفاق افتاده است. در برخی کشورها مثل لیبی و بولیوی با این مدل موفق شدند، اما در کشورهایی مانند ونزوئلا و یمن موفق نشدند و در عراق و لبنان هم مشکلاتی ایجاد کردند که با تدبیر مردم راه به جایی نخواستند برد. در ابران نیز با توجه به نقش بی‌بدیل رهبر معظم انقلاب در هدایت و مدیریت عالی کشور و هوشیاری مردم، تمامی نقشه‌های شوم دشمنان ملت خنثی و بی‌اثر شد. «مشاور مقام معظم‌رهبری در امور بین‌الملل با توجه به سابقه تاریخی دخالت بیگانگان در ایران، انقلاب اسلامی را محصل هویت شیعی مردم دانست و گفت: «در قانون اساسی، شوراها اصلی شهر و روستا به‌عنوان یک رکن و برگرفته از آیات الهی مورد توجه قرار گرفته و شوراها به‌عنوان یکی از مظاهر اصلی مردم‌سالاری به دلیل داشتن ظرفیت‌های قانونی می‌توانند نقش بسیار مهم و راهبردی را برای حل مشکلات مردم ایفا و مسائل عمومی مردم را تا حد امکان حل و فصل کنند.» دکتر ولایتی همچنین با توجه به پیشنهادها و نظرات مطرح‌شده با هدف ایجاد تعامل و بهره‌مندی از ظرفیت‌ها، آمادگی دانشگاه آزاد اسلامی برای همکاری با شورای عالی استان‌ها را اعلام کرد.

جمعی از اعضای شورای عالی استان‌های کشور در نشست صمیمانه با دکتر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل، دیدار و در خصوص موضوعات مورد علاقه و زمینه‌های همکاری‌های علمی و دانشگاهی بحث و تبادل نظر کردند. در ابتدای این دیدار احمدی، رئیس فراکسیون نمایندگان ولایتی شورای عالی استان‌های کشور با ابراز خرسندی از برگزاری این نشست صمیمانه، ضمن معرفی اعضای جلسه، گزارش عملکرد و حوزه‌های اجرایی شورای عالی استان‌ها را ارائه کرد و گفت: «مفتخریم که این جلسه مشورتی و تبادل نظر با مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل را برگزار می‌کنیم و ثمرات این جلسه می‌تواند برای ارتقای جایگاه شورای عالی استان‌ها و دستیابی به اهداف عالی نظام بسیار موثر باشد.» در ادامه و پس از ارائه نقطه‌نظر اعضای جلسه، دکتر ولایتی طی سخنانی گفت: «شورای عالی استان‌ها طبق قانون، امکان ارائه طرح به صحن علنی مجلس شورای اسلامی را دارد و می‌تواند فرصت‌های سیاست‌گذاری ویژه و بی‌ظنری را فراهم کند و باید از این ظرفیت در راستای اهداف تعیین‌شده حداکثر بهره‌برداری را کرد.» مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل با مهم‌ترین موارد مشترک در میان روایت‌های استان‌ها و روایت‌های امینتی مردم بی‌گناه را به تیر بستند. این بخشی از یک واقعیت است که به کلیت واقعیت تممیم داده می‌شود و گاهی صحت آن نیز در برده‌ای از ابهام فرو می‌رود. با توجه به مقدمات فوق در ماجرای اعتراضات بنزینی اخیر، صداوسیما به‌عنوان رکن اصلی رسانه‌ای جریان حاکمیت روایت از وقایع پیرامون آن ایجاد کرده است و جریان‌های رسانه‌ای معاند نیز روایت دیگری که مخالف این روایت در وضعیت تضاد حد اکثری هستند. در یک تقابل و جنگ میان روایت‌های تصویری صداوسیما و رسانه‌های معاند مانند بی‌بی‌سی، یک فراواقعیت ساخته می‌شود. تصور کنید رسانه ملی از ماجرای به‌آتش کشیده شدن بانک‌ها و فروشگاه‌ها این روایت را ایجاد کند که اغتشاشگران و آشوب‌گرها حمله به اموال عمومی مردم، خسارت‌های متعددی به آن زده‌اند. در مقابل رسانه‌های غیرمستقیم با نظام این عمل را واکنش مردم معترض به وضعیت معیشتی روایت می‌کنند. در این حالت هر دو رسانه با دو تفسیر خاص و متضاد از یک واقعیت روایتی ساخته‌اند که هر کدام بخشی از واقعیت را نمایندگی می‌کنند؛ لذا یک فراواقعیت واقعیت شکل می‌گیرد. حال پرسش مهم این است که مخاطب کدام یک از این روایت‌ها را می‌پذیرد یا کدام یک از این دو روایت مورد اعتماد مخاطب قرار گرفته و آن را واقعی می‌پندارد؟

همچنین اعضای جلسه نقطه‌نظر و پیشنهادها خود مانند ضرورت برنامه‌ریزی در راستای بالا بردن جایگاه شورا و تأثیرگذاری مطلوب و قانونی شوراها را مطرح و در مورد مسائل عمومی مردم را تا حد امکان حل و فصل کردند. «دکتر ولایتی همچنین با توجه به پیشنهادها و نظرات مطرح‌شده با هدف ایجاد تعامل و بهره‌مندی از ظرفیت‌ها، آمادگی دانشگاه آزاد اسلامی برای همکاری با شورای عالی استان‌ها را اعلام کرد.

دانشگاه آزاد اسلامی درخصوص صادرات فرهنگی و جذب سرمایه‌های سرگردان ایرانیان هم گفت: «ایران با دارا بودن هشت هزار کیلومتر مرز مشترک دریایی و خاکی و همسایگی با ۱۵ کشور، از فرصت بی‌ظنری برخوردار است که باید برای استفاده از این فرصت‌ها برنامه‌ریزی کرد و در جهت توسعه و رفاه استان‌ها بیش از پیش فعالیت کرد و در این زمینه به کارگیری ظرفیت علمی و نخبگانی کشور از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. «دکتر ولایتی با اشاره به حوادث اخیر در کشور تصریح کرد: «دشمنان جمهوری اسلامی و محور